

Side; det er da ingenlunde umuligt, at de 170,000 komme til at vælge $\frac{3}{4}$ af Folketingets Medlemmer, og de 180,000, skønt de ere Flertal, kun $\frac{1}{4}$. Dette riksføre alle Partierne ved Enkeltmandsvalg; Valgenes Udfald vil i hvert Tilfælde meget bero paa Tilfældigheder. Helt anderledes vil det blive, naar man gaar til Forholdstalsvalg i større Krefse; thi da vilde jo de, der vælges, komme ind i Forhold til, som Vælgerne have stemt efter deres Ansuelser. Man maa dog sørge for, at Krefene ikke blive større, end at Vælgerne kunne magte dem, om jeg maa bringe det Udtryk, og ligeledes ikke større, end at Vælgerne af de forskellige Partier kunne vedblive at staa i et personligt Forhold til deres Repræsentanter. Det er, saa vidt jeg kan skønne, den eneste Fordel, der er ved Enkeltmandsvalgene, at Repræsentanterne saaledes komme til at staa i et personligt Forhold til Vælgerne. Naar et saadant Gode foresindes, skal man saa vidt muligt bevare det, og derfor bør Krefene ikke være altfor store. Paa den anden Side bør de fornuftigvis have en saadan Størrelse, at alle væsentlige politiske Partier, som have saa store Antal Vælgere, at de maa anses for fornuftigvis at have Krav paa at blive repræsenterede, derigennem kunne blive repræsenterede. Det er forekommet Mindretallet, at vi i saa Henseende ere heldig stillede ved vore Amt, idet disse som Krefe ville have en passende Størrelse, baade de store og de smaa, og da Vælgerne indenfor disse i andre Henseender ere knyttede nøje til hinanden, ville de ogsaa kunne samarbejde paa denne Maade. Mindretallet skønner derfor ikke rettere, end at man virkelig her har naaet noget, der i alle Henseender maa anses for heldigt, og hvorved de forskellige Partier blive stillede saa lige, som det er muligt i menneskelige Forhold, i alt Fald i et Forhold som dette.

Endvidere have vi stillet det Forslag, at naar man skal stemme saaledes, skal Afstemningen finde Sted i Kommunerne. Derved opnaas jo ogsaa det, at alle Vælgerne blive stillede lige, og saa blive vi fri for, at den Kamp, vi have haft, angaaende, hvor Valgstederne skulle være, om at nogle Vælgere have for langt og andre for kort til Valgstederne, og at de, der have Befordring, have en Fordel fremfor dem, der ikke have Befordring; alle den Art Klager falde til Jorden, naar Afstemningen finder Sted i hver Kommune. Thi da vil enhver Vælger jo med Lethed kunne give Møde; alle blive stillede ens. Mindretallet skønner ikke andet, end at man i den Henseende har

naaet, at intet som helst politisk Parti bliver Stedbarn.

Der næst ere vi gaaede over fra det Princip, at Forholdet skal bestemmes efter Indbyggerantallet, til det Princip, at det skal bestemmes efter Vælgerantallet. Det tror jeg ogsaa maa siges at være heldigt for alle politiske Partier. Da Bestemmelsen om Indbyggerantallet blev givet i Aaret 1849, har man vistnok tænkt sig, at de to Ting omtrent vilde falde sammen, at naar der var det samme Indbyggerantal det ene Sted som det andet, vilde der ogsaa være det samme Vælgerantal, eller der vilde i alt Fald ikke være en saadan Forstel, at det vilde have nogen Betydning, men det har jo vist sig, at det ikke er Tilfældet. — Det er aabenbart, og det kan let paavises statistisk, at der paa Landet er flere Vælgere i Forhold til Indbyggerantallet end i Købstæderne, og at der i de store Byer, navnlig i København, er forholdsvis noget færre Vælgere i Forhold til det hele Indbyggerantal end i de mindre Købstæder og paa Landet. For saa vidt kan man altsaa sige, at ved en Forandring vilde København og Købstæderne blive noget flettere stillede, men jeg vil tilstaa, at jeg tror, at det mere er et Skin end en Virkelighed. Der er jo ingen som helst fornuftig Grund til, at en Vælger skal have mere eller mindre at sige det ene Sted end det andet, da det dog er dem, der afgøre Valget. Der er i og for sig aldeles ingen Grund til det, at Vælgere, fordi de leve sammen med flere eller færre, som ikke have Stemme, f. Eks. en Masse Børn, saa skulde bethde mindre, end naar de leve under Forhold, hvor der ikke er saa mange Børn, eller saa mange, der ikke have Stemme. Det er der i og for sig ikke nogen Mening i, og naar man valgte Indbyggerantallet i 1849, var det fordi man gik ud fra, at det gjorde omtrent lige meget, og fordi man mente, at det var nemmere. Man havde Befolkningsens Tal ved hver Folketælling, og saa blev man ved det. Men enhver vil se, at det vil være en temmelig let Sag at træffe Bestemmelse i en Valglov, hvorved man med samme Lethed kan kontrollere Vælgerantallet, og det endda saaledes, at man kan kontrollere det hvert eneste Aar, at Valget, netop i det Øjeblik, det finder Sted, sker paa Basis af det Vælgerantal, der skal stemme.

Dette Forslag, som jeg saaledes har tilsladt mig at forklare for ærede Herrer, er jo det, som vi anse for det retteste, at man kom ind paa i denne Sag. Efter Forretningsordenen, som vi hørte i Dag, kan der jo imidlertid ikke blive Afstemning derover. Jeg